

A JÉGFEJŰ HEGYEN

A KAZBEK TÉLEN

Bár néha még ma is vitákat szül, hogy a Kaukázus melyik részén húzható meg a kontinenshatár, számunkra ez nem kérdés: minden eldől a kutaisi repülőtéren – kivált azért, mert nem a szomszédos Azerbajdzsán felől érkezünk... Ez Ázsia! Az éjszakai utazás fáradalmait a csípős testszagot árasztó műbőr piccsen próbáljuk kipihenni, amit az első transzfer-alkudozás tör meg. Két levetett német személyautóval tíz ember és vagy negyedtonnányi felszerelés logisztikája megoldhatatlan – hiába a páratlan ajánlat. Elvégre majd' két hétre jöttünk, hogy téli körülmények között másszuk meg a grúz–orosz határon fekvő Kazbek 5033 méteres csúcsát

Egyre rosszabb alkupozíciók, egy tbiliszi átszállás és a sportbolt közel teljes gázpalackkészletének kiürítése után indulunk a hegy lábához. Kisbuszunk sofőrje finn ralivilágbajnokokat megszégyenítő ügyességgel és tempóval húz el a Jvari-hágó méteres hófalai között veszteglő kamionok mellett. Nem is sejtjük, hogy a hegy lábánál nem a vidék meghitt nyugalma, hanem – az orosz határ és a nyári turista-forgalom miatt – az igazi vadkapitalizmus kezdődik.

Legendás utakon

1987-ben jártam először Grúziában – biológus-hallgatóként egy hónapos egyetemi cseregyakorlaton. Ennek részeként elvittek a Kazbek lábához, a Grúz hadi út mentén fekvő Gergeti falucskába is. A Kaukázust észak-déli irányban átszelő, két klaszszikus út egyike mentén járunk, a Terek folyó völgyében. Legszűkebb része a 13 km hosszú, 1800 méteres sziklafalak közé ékelődő Darial-szurdok. Sztrabón „Iberia kapujaként” említi Geographikájában: i. e. 150 óta erődítmény állt itt, Josephus Flavius szerint Nagy Sándor vaskapukat építtetett ide. Ibéria a jelenlegi Grúzia keleti fele volt, a nyugatit Colchisnak nevezték: ide hajóztak az argonauták az aranygyapjúért.

A terület történelme összefonódott a klasszikus görög kultúrával: a grúz hős, Amirani története jelenik meg Prométheusz legendájában, akit a Kazbekhez láncoltak az istenek, hogy egy saskeselyű tépje a máját büntetésképpen, mert ellopta a tüzet az embereknek.

A Grúz hadi utat az oroszok építették még 1801-ben, hogy „felszabadítsák” Grúziát a perzsa uralom alól. És legutóbb, 2008-ban is ebből az irányból, Dél-Oszétia felől érkeztek hívatlan vendégekként, hogy Abházia és Adzsaria „függetlenségét” elősegítve, birodalmi területeket nyerjenek...

A vágy tárgyán

Majd' 30 éve nem sikerült feljutnunk a Kazbekre, mivel a Szovjetunióban egy biológus karrierjének csúcsát az jelentette, ha leülhetett egy íróasztal mögé, és nem kellett terepre járnia. Így a vendéglátók – akik amúgy tenyerükön hordozták, etettek-itattak – istentől elrugaskodott gondolatnak tartották, hogy fel akarunk menni a hegyre, s nem csak lent, a faluban „lelelészni”.

Mi azért csak megindultunk felfelé a hátizsákjainkkal. A baj az volt, hogy az egész grúz csapat is a nyomunkban volt: elővigyázatosságból tyúkanyóként követtek. „Felszerelésük” uzsonnászacskóból és rövid szárú tornacipőből, magas sarkú topánkából és házigazdai kötelességtudatból állt. Hiába győzködtük őket, hogy így életveszélyes a hegyre jönni, csak masíroztak. Végül is a gleccser aljánál – ami akkor kb. 2500 méteren lehetett (mostanra 3200 m-ig húzódott vissza) – be kellett látnunk: vissza kell fordulnunk, különben emberhalál lesz! Két grúz diák ugyanis beleesett a gleccserpatakba, és csak 200 méterrel lejjebb sikerült kikászálódniuk.

SZOBA, KILÁTÁSSAL

A valaha szebb napokat látott, örökpanorámás Betlehemi-menedékház vasbeton földéme már omladozik, de homlokzatát a tarka színű freskók még egyben tartják (balra)

TÉLRE, IMÁRA!

Évszázados szakrális helyen áll az ortodox szentképekkel díszített hógyűjtő felvonószentély. Gyertyagyújtással ne is próbálkozzunk, esélytelen a huzatban...

SZELEKTÍV HULLADÉKGYŪJTÉS

A leselejtezett, egykor csak pár fő szállítására alkalmas szovjet felvonókabin alternatív hegyi felhasználása – kápolnaként: a haragos szelek ellen vaskosan kifeszítve, tetején pompás „villámhárítóval”

Turizmus – szakrális terepen

Hegylábi házigazdánk, Vaszilij rutinos vérszívónak bizonyul, az összes piszkos trükköt megpróbálja elsütni, de embereire talált. Mindez amúgy a vendégszerető grúzokra nem jellemző, de hát ő az egyik turistalátványosság téli pihenőt nem tartó parazitái közé tartozik. Végül is mindent megtett, hogy másnap korán induljunk a Kazbekre, mely amúgy orosz elnevezés, a grúz megfelelő a Mkinvartsveri, melynek jelentése: „Jégfejű hegy” – utalva arra, hogy a tetejét gleccser takarja.

A terv a következő: kétnapnyi kapaszkodással elérni a hegy menedékházát, majd pár nap akklimatizációt követően fel a csúcusra – mi sem egyszerűbb! Csakhogy a zsák 20 kiló fölötti, a hegyen csak mi vagyunk, és a szintemelkedés a házig vagy 2000 méter!

Útközben nemcsak a hegy lassan közeledő piramisa vonz. 2170 m magasan áll a 14. századi Szentháromság-templom (Tsmida Sameba), ami a grúzok fontos zarándokhelye. A szovjet időkben felvonó vezetett ide, de a hatalomra emlékeztető szentségtőrszerkezetet mostanra eltávolították. És még egy másik spirituális hely is található a Kazbek oldalában: 3800 méter magasan fekszik a korábban Prométheusz-szentélyként szolgáló Betlehem-barlang, ahol az 5. században alapítottak kolostort ortodox re-

TÉLI ÁLOM A HAVON

A hóba ásott sátor a szél ellen kitűnő védelmet nyújt. Az igazi jeges hideg azonban a derekunk alól érkezik

meték. A barlang egy 80 méteres sziklafal oldalában nyílik, ezért háborúk idején (amiből volt bőven) ide menekítették a grúz egyház kincseit, mint például Jézus jászolát és Ábrahám sátrát is.

E szent hely miatt tabu volt a hegy megmászása is, így azt először csak 1868-ban érte el Douglas Freshfield. Azóta nagy a forgalom, főleg nyáron. A csúc alatti menedékház a remeteberlangok alatt, 3600 méteren áll. A múlt század 20-as éveiben épült – télen személyzet nélküli, ám nyáron alpesi árszínvonalú – ház a 40-es években nyerte el mai formáját, akkor mint meteorológiai kutatóhely. A rogyadozó vasbeton födémet és a -15 °C -os belső hőmérsékletet a színes külső festés kompenzálja... Mi, akik nem a gleccseren sátrazunk, vagy épp hóbarlangban alszunk, bezsúfolódunk egy jéghideg szobába, amit pár nap alatt majdnem nulla fokosra lehelünk be.

A következő két akklimatizációs nap lustálkodással, a megszokott, monoton napi rutinnal és kirándulással telik: gleccsertúra a nyereg alá, valamint a ház fölötti, felvonókabinból kialakított kápolna felkeresése.

**A CSÚCS MÉG
NAGYON MESSZE VAN**

A meredek, közvetlen
csúcs-út a menedékház
fölött indul. Sajnos,
a biztonságosabb,
normálúthoz meg kell
kerülni a fél hegyet

MULTIFUNKCIÓS HEGYI FELSZERELÉS

Hegyre is bőven jutott a gázból! A gázfőző nemcsak a létfontosságú vizet adó hó olvasztásához kell. Egy fárasztó nap után elengedhetetlen kelléke a test és lélek újjáéledésének is

Jéghasadékok között

Izgatottan várjuk a csúcspan hajnalát, vajon kitart-e a jó idő? Bízunk benne, hogy az elmúlt hetek sarkvidéki hidege és jeges orkánja nem köszön vissza. A háztól még 5 óra a csúc alatti nyereg – teljesen sötétben. Hiába a fejlámpa fénye, elvétjük a szokásos nyári utat, és rátévedünk a gleccserhasadékokra, egyikünk alatt meg is nyílik egy hóhíd. Aztán újabb beszakadás, de ezúttal a kötél segít. A veszélyes zónát elhagyva csapatunk egyik mászópárosa a visszafordulás mellett dönt, míg én a pehely- és a síkesztyűm alá felhúzok egy harmadikat. Kell is, mert az orosz-grúz határt jelentő nyeregben utolsókat süvítí az északnyugati szél.

FM 105.9

CSÜTÖRTÖKÖNKÉNT 16.35-KOR

A rádióban vendégünk a témáról:

LÁSZLÓ PÉTER

Korábbi műsoraink meghallgathatók:

www.afoldgomb.hu/radio

NAPFÜRDŐZÉS A CSÚCSON

Semmihez sem fogható érzés 10 órányi mászás után fürgének nem nevezhető gyíkok módjára sütkérezni a csúcson.

A látvány persze mindenért kárpótol: 250 km-es látótávolságon belül a Kaukázus összes jelentős magaslata felsejlik

A napfelkeltében feldereng a csúcs, amelytől egy meredek, havas jéglejtő választ el. A képekről ismert nyári útnak nyoma sincs, mindent átjárnak a hasadékok, így ezeket kerülgetve érjük el a legmeredekebb pontot, az utolsó akadályt. Innen csak a jeges lejtő keresztezésével tudunk továbbmenni. Mászótársam hirtelen kicsúszik, és magával rántja az elől mászót is. Világos, hogy most rajtam a sor: jégcsákányomat beverem, és berúgom hágvásaimat – megtartanak. Mászhatunk tovább. A 10 órás útból alig negyedórányi van hátra, amikor – aznap először – megsüti arcomat a Nap.

A fantasztikus időben a Kaukázus teteje, a 200 kilométerre magasodó Elbrusz is karnyújtásnyira van. Akárhogy is, de a csúcs még csak féltáv, megkezdjük a monoton ereszkedést... és különben is, olyan keveset látunk még Grúziából!

SZÖVEG: GULYÁS ATTILA–LÁSZLÓ PÉTER, KÉP: LÁSZLÓ PÉTER

KAUKÁZUSI KÖRUTAZÁSOK

A KAUKÁZUS GYÖNGYSZEMEI
Örményország, Grúzia, Azerbajdzsán
13 nap **389.000 Ft-tól**
2015.09.19.

GRÚZIA – ÖRMÉNYORSZÁG KÖRUTAZÁS
9 nap **209.000 Ft-tól**
2015.05.25., 09.14.

A FELFEDEZÉSRE VÁRÓ GRÚZIA
6 nap **139.000 Ft-tól**
2015.04.06., 09.21., 10.19.

GRÚZIA - AZERBAJDZSÁN KÖRUTAZÁS
8 nap **210.000 Ft-tól**
2015.09.28

TOVÁBBI AJÁNLATAINK

Szentpétervár	59.000 Ft-tól
Üzbegisztán	275.000 Ft-tól
Irán	297.000 Ft-tól
Mongólia és a Bajkál-tó	690.000 Ft-tól
Spicbergák	897.000 Ft-tól
Grönland	1.390.000 Ft-tól
Alaszka	650.000 Ft-tól
Dél-Amerikai nagykörút	930.000 Ft-tól
Dél-Afrika	947.000 Ft-tól
Pápua Új-Guinea	645.000 Ft-tól

1067 Budapest, Teréz krt. 33.

Tel: +36 1 354-3996 • Fax: +36 1 354-0874

email: info@1000ut.hu

[facebook.com/1000ut](https://www.facebook.com/1000ut)

www.1000ut.hu